

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Języka Polskiego
z Elementami Historii
dla uczniów szkół podstawowych
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2013/2014**

KOD UCZNIWA

--	--

Etap: szkolny

Data: 07.11.2013 r.

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 11 stron i 29 zadań.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „x” **bezpośrednio na arkuszu. Inny sposób zaznaczenia odpowiedzi spowoduje niezaliczenie punktu.**
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz poprawną odpowiedź znakiem „x”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

liczba punktów możliwych do uzyskania : **50**

liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu : **42**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	Suma
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	1	2	1	1	2	3	2	2	1	2	1	2	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	2	1	9	50
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																														

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący –
2. Członek –
3. Członek –
4. Członek –
5. Członek –
6. Członek –

Tekst do zadań 1. i 2.

Mobilizuję archiwistów, by pozyskiwali do idei gromadzenia dokumentów rodzinnych wszystkich tych, którym bliska jest nie tylko własna tradycja rodzinna, ale i historia kraju. Bo przecież dzieje Polski składają się z milionowych jednostkowych przypadków postępowania osób, z których każda w mniejszym lub większym stopniu miała lub ma wpływ na bieg spraw publicznych – powiedział naczelny dyrektor archiwów państwowych prof. Władysław Stępiak. W momencie, gdy opłakujemy śmierć naszych dziadków lub babć, warto zastanowić się nad tym, jakie dokumenty, np. listy lub zdjęcia, oni pieczołowicie chronili. I warto przekazać to wnukom i przyszłym pokoleniom. A jeżeli zachowanie tego, co pozostało, w zbiorach rodzinnych, jest dla nas uciążliwe, to pamiętajmy, że są archiwa, biblioteki lub muzea. Można tam zapytać o wartość tych rodzinnych pamiątek i o to, w jaki sposób można je ewentualnie udostępnić innym.

Żyjemy w czasach niezwykle specyficznych. Ilość wytwarzanych przekazów w postaci papierowej maleje. Zanika zwyczaj korespondencji, zazwyczaj wysyłamy e-maile, esemesy lub rozmawiamy przez telefon. Tempo życia i pochłonięcie uwagi młodych pokoleń tym, co dzieje się wokół nas, zmienia stosunek do tradycji i przeszłości. Tymczasem zbiory archiwów, bibliotek i muzeów pozbawione informacji o losach jednostek i życiu rodzin nie oddają w pełni tego, co zachodzi na naszych oczach.

W Polsce warto wrócić do tradycji zbieractwa rodzinnego i nie wstydzić się tego, że tworzymy własne archiwa rodzinne. Niech to będzie obowiązek każdego seniora każdego rodu.

<http://dzieje.pl/aktualnosc/szef-archiwow-w-polsce-tworzymy-archiwa-rodzinne>

Zadanie 1. (0–1 p.)

Podaj dwie korzyści wynikające z gromadzenia pamiątek rodzinnych.

-
-

Zadanie 2. (0–1 p.)

Wymień cztery przykłady pamiątek rodzinnych.

-
-
-
-

Zadanie 3. (0–2 p.)

Ustal, które informacje są prawdziwe, a które – fałszywe, wpisując w odpowiednie miejsce tabeli literę P (informacja prawdziwa) lub F (informacja fałszywa).

1)	Partenon był świątynią poświęconą patronce Aten – Artemidzie.	
2)	Piramidę Cheopsa wzniesli Rzymianie w II tysiącleciu p.n.e.	
3)	Termy to rzymskie wodociągi doprowadzające wodę do miasta.	
4)	Koloseum to rzymski amfiteatr, w którym odbywały się m.in. walki gladiatorów.	

Zadanie 4. (0–1 p.)

W których wiekach rozegrały się wymienione wydarzenia? Wpisz cyfry 1) – 4) w odpowiednich miejscach tabeli.

- 1) Powstanie Akademii Krakowskiej.
- 2) Napisanie testamentu przez Bolesława Krzywoustego.
- 3) Sprowadzenie Krzyżaków do Polski.
- 4) Zjazd w Gnieźnie.

IX wiek	X wiek	XI wiek	XII wiek	XIII wiek	XIV wiek

Zadanie 5. (0–1 p.)

Charakterystyczną cechą neolitu jest to, że ludzie w tej epoce

- A. walczyli z mamutami.
- B. zbierali korzenie roślin.
- C. hodowali zwierzęta.
- D. mieszkali w jaskiniach.

Zadanie 6. (0–2 p.)

Przyjrzyj się obiektom na fotografiach i wykonaj polecenia.

<p>1.</p> 	<p>2.</p>
<p>3.</p> 	<p>4.</p>

A. Wskaż pomnik/tablicę, który/a upamiętnia wydarzenia chronologicznie najwcześniejsze.

Fotografia numer

B. Wskaż obiekt poświęcony pamięci wydarzeń mających miejsce w województwie śląskim.

Fotografia numer

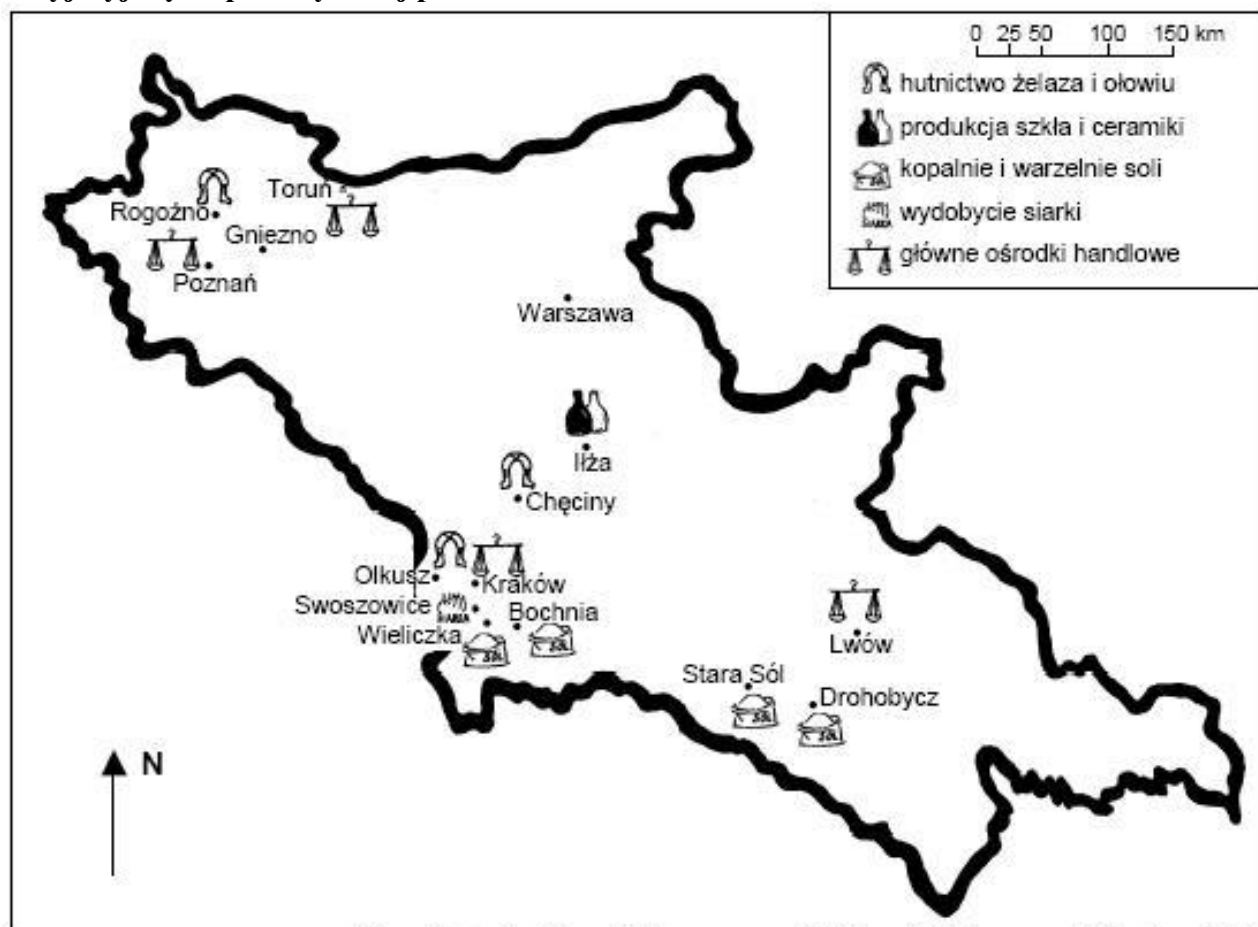
Zadanie 7. (0–3 p.)

Uzupełnij tabelę, wpisując w odpowiednie miejsca nazwy plemion oraz krain geograficznych, które były przez nie zamieszkiwane.

	Nazwa plemienia	Kraina geograficzna	Informacja dotycząca plemienia
1)			Zamieszkiwali tereny wokół góry Ślęzy.
2)			Głównym grodem plemienia był Kraków.
3)			Z tego plemienia pochodził Mieszko I.

Zadanie 8. (0–2 p.)

Przyjrzyj się mapie i wykonaj polecenia.

Na podstawie *Atlasu historycznego dla klasy IV*, Warszawa-Wrocław 1997.

A. Podkreśl właściwy tytuł mapy.

- 1) Państwo polskie za Mieszka I.
- 2) Państwo polskie za Bolesława Chrobrego.
- 3) Państwo polskie za Władysława Łokietka.
- 4) Państwo polskie za Kazimierza Wielkiego.

B. Uzasadnij swój wybór.

Zadanie 9. (0–2 p.)

Wybierz z ramki imiona bogów greckich i rzymskich. Wpisz cyfry oznaczające te bóstwa we właściwe miejsca tabeli.

1) Jowisz, 2) Atena, 3) Ozyrys, 4) Anubis, 5) Jahwe, 6) Dionizos, 7) Neptun

Bogowie starożytnej Grecji	Bogowie starożytnego Rzymu

Zadania od 10. do 19. odnoszą się do zamieszczonego niżej tekstu, a także do całego opowiadania pt. *Opowieść wigilijna* Charlesa Dickensa.

Tekst do zadań od 10. do 13.

Wigilia pana Dickensa

[...] jesienią 1843r. Dickens wpadł na pomysł napisania niewielkiej książki o bożonarodzeniowej tematyce i wydania jej własnym sumptem tuż przed świętami. [...] Pisał dla pieniędzy, ale stworzył dzieło pochodzące z głębi serca.

W postać skąpca Ebenezera włożył wiele siebie samego – kiedy duch przeszłych świąt przypomina Scrooge’owi jego własne dzieciństwo, pokazuje mu dzieciństwo Dickensa. „Pewne samotne dziecko, chłopiec zapomniany przez swoich opiekunów” – to autoportret pisarza, który w wieku 12 lat otarł się o półsieroctwo (ojciec poszedł do więzienia za długi) i trafił do fabryki pasty do butów. Młody Dickens [...] jedyną pociechę znajdował wtedy w książkach.[...]

„Opowieść wigilijna” miała piorunujące działanie. Wiele jest relacji np. o fabrykantach, którzy poruszeni książką Dickensa dali swoim robotnikom dodatkowy wolny dzień.[...] Powieść Dickensa ukazała się w czasach wielkich niepokojów społecznych. [...] Nędza była przestępstwem (nędzarz winny był zwykle np. włóczęgostwa czy żebractwa). Dickens, który dobrze znał smak nędzy, walczył z tymi poglądami – włożył wiele z nich w usta Scrooge’a. [...]

Wojciech Orliński, *Wigilia pana Dickensa*, „Gazeta Wyborcza” 2004, nr 301, s.14.

Zadanie 10. (0–1 p.)

Wymień dwa fakty z życia autora *Opowieści wigilijnej*, które są zbieżne z historią Ebenezera Scrooge’a.

1).....

2).....

Zadanie 11. (0–2 p.)

Zapisz za pomocą równoważników zdań w 3 – 4 punktach najważniejsze informacje dotyczące *Opowieści wigilijnej* zamieszczone w artykule.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 12. (0–1 p.)

Wypisz z tekstu fragment świadczący o tym, że w *Opowieści wigilijnej* realizm łączy się z fantastyką.

.....

.....

Zadanie 13. (0–2 p.)

Jakie poglądy na temat nędzarzy głosił Scrooge przed przemianą? Zapisz dwa z nich.

- 1).....
- 2).....

Zadanie 14. (0–2 p.)

Uzupełnij tabelę, wpisując w odpowiednie miejsca określenia postaci: Fezziwig, Ebenezer Scrooge, duch Marleya, Dick Wilkins, duch tegorocznego Bożego Narodzenia, Fred.

Postać pierwszoplanowa	Postaci drugoplanowe	Postaci epizodyczne

Zadanie 15. (0–1p.)

Wpisz w wyznaczonych miejscach imiona i/lub nazwiska postaci z *Opowieści wigilijnej*, których dotyczą poniższe opisy:

1) *Ma żonę i dzieci na karku, piętnaście szylingów tygodniowo na ich utrzymanie, a mówi o wesołych świętach.*

.....

2) *Zawsze była taka drobna i delikatna, byle podmuch mógłby ją zmieść.[...] Ale miała wielkie serce!*

.....

3) *Biedny chłopaczyna chodził o kulach, a na nóżki miał założone żelazne obręcze i pręty.*

.....

Zadanie 16. (0–2 p.)

W podanym fragmencie *Opowieści wigilijnej* uzupełnij luki, wpisując „ó” lub „u”, „ch” lub „h”, „rz”, „ż” lub „sz”. Wstaw brakujące znaki interpunkcyjne. Pamiętaj o wielkich literach na początku wypowiedzeń.

Nie zda__yło się aby ktoś z p__yjaznym uśmiechem zat__ymał go na ulicy i powiedział
Ko__any Scrooge jak się masz Kiedy mnie odwiedzisz
__ebracy nie prosili go o jałmu__nę dzieci nie pytały o godzinę __adna kobieta ani mę__czyzna
nie pytali Scrooge’a o drogę
Nawet psy ślepc__w m__siały go znać bo gdy nadchodził wciągały swych właścicieli do domów
lub na podw__rka a potem ma__ały ogonami jakby chcąc powiedzieć Brak oka jest lep__y od
złego oka m__j niewidomy panie

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*, Tower Press, Gdańsk 2000, s. 5.

Tekst do zadań 17. i 18.

Och, ależ był bezwzględny w interesach ten stary grzesznik Scrooge! Chwytał ofiary w swoje szpony, dusił, szarpał, ścisnął – a raczej wyciskał – odzierał ze skóry! Można go przyrównać do twardego i ostrego krzemienia, z którego żadna stal nigdy nie wykrzesala szczodrobliwego ognia. Był milczący, samotny, skryty w sobie jak ostryga. Ziąb wewnętrzny mroził jego starcze rysy, szczypał długi, haczykowany nos, marszczył policzki, usztywniał krok, czerwienił oczy, sinił usta, pobrzmiwał w jego zgrzytliwym, burkliwym głosie. Mroźny szron pokrywał jego głowę, brwi i długi ostry podbródek. A te lodowatą temperaturę roznosił wokół siebie, zamrażając nią swój kantor w czasie kanikuły i nie podwyższając ani o jeden stopień nawet w Boże Narodzenie.

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*, przeł. Andrzej Polkowski, Poznań 2007, s. 10.

Zadanie 17. (0–1 p.)

Wypisz z powyższego opisu trzy określenia Scrooge’a nawiązujące do zimowej aury.

- 1)
- 2)
- 3)

Zadanie 18. (0–1 p.)

Zastosowane w charakterystyce bohatera środki artystyczne

- A. wskazują, że cechy charakteru bohatera mają również wpływ na jego wygląd zewnętrzny.
- B. ukazują kontrast między wyglądem a zachowaniem Scrooge’a.
- C. mają uzmysłwić czytelnikowi, że nie można oceniać człowieka po wyglądzie.
- D. służą ukazaniu bohatera jako postaci niezwykle energicznej.

Zadanie 19. (0–2 p.)

Co sprawiło, że Scrooge stał się innym człowiekiem? Udziel odpowiedzi w formie zdania pojedynczego.

.....
.....

Zadania od 20. do 24. odnoszą się do zamieszczonego niżej fragmentu, a także do całego utworu pt. *Przygody Odyseusza* Jana Parandowskiego.

Tekst do zadań od 20. do 24.

Tak okrutnie bawiła się z ludźmi [...] czarodziejka Kirke. Do potraw mieszała zioła magiczne, które przemieniały człowieka w zwierzę. Wszystkie bydłota wałęsające się pod zamkiem były kiedyś ludźmi, nieszczęsnymi wędrowcami, których na tej wyspie osiągnął los haniebny.

Euryloch przybiegł do Odyseusza opowiedzieć, co się stało. Król natychmiast przypasał miecz, wziął łuk, kołczan ze strzałami i zostawiwszy Eurylocha przy okręcie, poszedł ratować towarzyszy. Byłby się i sam zgubił, gdyby nie pomoc boga Hermesa. Ten spotkał go w drodze do zamku, dał mu ziele czarodziejkie, które odczyniało wszystkie uroki, i taką przestrożę: „Jeśli cię Kirke zechce tknąć różdżką, doładź miecza i rzuć się na nią. Od razu stanie się łagodna i potulna.”

Odyseusz wszedł do zamku i został przyjęty przez piękną panią z największą uprzejmością. Posadziła go przy stole, w milczeniu przypatrywała się, jak jadł i pił, i kiedy była pewna, że już jej zatrute potrawy musiały poskutkować, nachyliła się, aby go dotknąć różdżką.

On jednak zerwał się z podniesionym mieczem. Kirke przeleżała się ostrego żelaza, padła na kolana.

To był nie lada triumf widzieć u swych stóp boginkę proszącą o zmiłowanie! Odyseusz kazał jej uwolnić wszystkich towarzyszy; zamek nappełnił się wesołą wrzawą, gdy ci biedacy wyszli z chlewów i odzyskali ludzką postać. Sprowadzono i resztę załogi okrętu. Bractwo łakomie rzuciło się do stołów, które już nikomu nie szkodziły.

Jan Parandowski, *Przygody Odyseusza*, Warszawa 2013, s. 18–19.

Zadanie 20. (0–1 p.)

Na podstawie fragmentu wyróżnionego pochyłym drukiem nazwij trzy różne cechy Odyseusza i zapisz je w postaci rzeczowników.

1) 2) 3)

Zadanie 21. (0–1 p.)

Jak długo trwał pobyt Odyseusza u Kirke?

- A. dzień.
- B. tydzień.
- C. miesiąc.
- D. rok.

Zadanie 22. (0–1 p.)

Po pierwszej wizycie u Kirke Odyseusz udał się do

- A. miejsca zwanego krainą cieni.
- B. Eolii zamieszkiwanej przez króla wiatrów Eola.
- C. kraju istot hodujących lotos.
- D. oblężonej przez wrogie wojska Troi.

Zadanie 23. (0–1 p.)

Ze zdania podkreślonego w tekście wypisz dwa okoliczniki.

.....

Zadanie 24. (0–1 p.)

Wyjaśnij znaczenie frazeologizmu „iść własnymi drogami”.

.....
Tekst do zadań od 25. do 28.

Poza horyzonty

Krzysztof Ziemięć: Kiedy wpadłeś na pomysł, że dalekie wyprawy z innymi to może być Twój sposób na życie?

Jasiek Mela: To nie był mój plan, to wychodziło samo z siebie. Po wyprawach na bieguny zaczęliśmy z Markiem dostawać masę zaproszeń do przeróżnych szkół. Na początku myślałem, że będą to prelekcje podróżnicze. Później zrozumiałem, że ludzie potrzebują nadziei. Staram się pokazywać, że można pokonać wiele przeszkód, co mogę potwierdzić, bo na dowód mam swoje doświadczenie.

To nie jest teoria, że miałem wypadek, że byłem na biegunach, że robiłem w życiu mnóstwo rzeczy, z których się cieszę. Absolutnie nie czuję się niepełnosprawny.

Krzysztof Ziemięć: A która z tych wypraw była najtrudniejsza? Ta na biegun? Na szczyt? Czy może któraś w niskie góry?

Jasiek Mela: Trudno ocenić. Każda z tych wypraw była zupełnie inna. Na pewno najtrudniejsza fizycznie i technicznie była dla mnie ta na Elbrus, czyli pierwsza wyprawa zorganizowana przez naszą fundację "Poza Horyzonty" (1) Wchodziliśmy razem z Piotrkim, który nie ma płuca, i Łukaszem, chłopakiem niewidomym od urodzenia. (2) Ataku szczytowego dokonywaliśmy dwa razy, bo za pierwszym razem się nie udało. To było najtrudniejsze technicznie, ale wiedziałem, że muszę iść dalej.

Fragment wywiadu z Janem Melą [w:] <http://www.styl.pl/magazyn/wywiady/news-jasiek-mela-pozza-hryzonty.nId.960604.nPack.2>

Zadanie 25. (0–2 p.)

Oceń, czy poniższe zdania odnoszące się do wywiadu z Janem Melą są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz w odpowiednie miejsca tabeli literę P (zdanie prawdziwe) lub F (zdanie fałszywe).

1)	Bohater wywiadu stał się znany po zdobyciu obydwu biegunów.	
2)	Janek Mela przyjmował zaproszenia do szkół, bo spotkania z ludźmi napawały go nadzieją.	
3)	Jaśka satysfakcjonuje to, co robi.	
4)	Jan Mela urodził się w pełni sprawny.	
5)	Na skutek problemów technicznych w trakcie zdobywania szczytu Elbrusu Janek Mela zrezygnował z osiągnięcia celu.	

Zadanie 26. (0–1 p.)

Przekształć tytuł wywiadu na zdanie pojedyncze rozkazujące – przesłanie Janka Meli kierowane do czytelnika.

Rozwiązania zadań i schemat punktowania

Klucz do zadań otwartych zawiera **propozycje** odpowiedzi. Należy uwzględnić **każdą prawidłową odpowiedź, nawet jeśli nie została zamieszczona w poniższym kluczu**. W zadaniach zamkniętych uczestnik konkursu powinien prawidłową odpowiedź zaznaczyć znakiem „x” **bezpośrednio na arkuszu**. **Inny sposób wskazania nawet poprawnej odpowiedzi powoduje niezaliczenie punktu.**

Nr zadania	Prawidłowa odpowiedź	Liczba punktów	Kryteria
1.	Np. – większa wiedza o członkach rodziny – podtrzymywanie zbiorowej pamięci – wartość materialna lub emocjonalna pamiątek...	0–1	Za podanie dwóch różnych korzyści wynikających z gromadzenia pamiątek –1 p.
2.	Np. – pamiątki związane z pozycją, statusem społecznym (herby, akty własności...), – listy, pamiątniki, dzienniki, wiersze..., – dokumenty urzędowe (akty ślubów, urodzin, dowody osobiste, świadectwa komunii, szkolne, dokumenty sądowe itp.), – pamiątki wojskowe (książeczki wojskowe, dyplomy, medale, mundury, guziki, orzelki...), – stare fotografie, albumy ze zdjęciami, – dawne przedmioty codziennego użytku i narzędzia (maszyny do szycia, zegary, wagi, moździerz, kufry, lampy...), – drobne przedmioty osobistego użytku (zegarki, fajki, okulary, torebki...).	0–1	Za podanie czterech przykładów pamiątek rodzinnych – 1 p.
3.	1) F 2) F 3) F 4) P	0–2	Za wszystkie poprawne odpowiedzi – 2 p. Za przynajmniej dwie poprawne odpowiedzi –1 p.
4.	X wiek – 4)., XII wiek – 2)., XIII wiek – 3)., XIV wiek – 1).	0–1	Za wszystkie poprawne odpowiedzi – 1 p.
5.	C	0–1	Za poprawną odpowiedź – 1 p.
6.	A. Fotografia numer 1. B. Fotografia numer 3.	0–2	Za dwie poprawne odpowiedzi A. i B. – 2 p. Za jedną poprawną odpowiedź – 1 p.
7.	1) Ślężanie – Śląsk. 2) Wiślanie – Małopolska. 3) Polanie – Wielkopolska.	0–3	Za poprawne uzupełnienie nazwy plemienia i zamieszkiwanej przez nie krainy –1 p. Za uzupełnienie w poziomie wszystkich wierszy tabeli – 3p. Nie przydziela się punktu, jeśli uczeń nie uzupełnił właściwie zarówno nazwy plemienia jak również krainy geograficznej.
8.	A. 4) B. Ruś Halicka w granicach Polski, utrata Pomorza Gdańskiego na rzecz Krzyżaków.	0–2	Za dwie poprawne odpowiedzi A. i B. – 2 p. Za jedną poprawną odpowiedź – 1 p.
9.	Bogowie starożytnej Grecji – 2), 6) Bogowie starożytnego Rzymu – 1),7)	0–2	Za bezbłędne uzupełnienie jednej kolumny – 1 p. Za bezbłędne uzupełnienie obydwu kolumn – 2 p.

10.	Np. 1) Osamotnienie (brak opiekuna). 2) Książki jako jedyna pociecha.	0–1	Za dwie prawidłowe odpowiedzi (dwa różne fakty) – 1p. Za udzielenie 1 lub 0 prawidłowych odpowiedzi – 0 p.
11.	Np. 1. Praca nad książką o tematyce bożonarodzeniowej jesienią 1843r. 2. Obecność elementów autobiograficznych w „ <i>Opowieści wigilijnej</i> ”. 3. Wydanie książki w czasach niepokojów społecznych. 4. Pozytywny wpływ dzieła Dickensa na właścicieli fabryk.	0–2	Za sformułowanie 3–4 wypowiedzi zgodnych z treścią artykułu – 1p. Uwaga! Uczeń musi wskazać co najmniej 3 najważniejsze fakty: praca nad książką o tematyce bożonarodzeniowej, jej autobiograficzny charakter, pozytywny odbiór dzieła wśród fabrykantów. Za zapisanie tylko równoważników zdań –1p. (wszystkie wypowiedzenia muszą być równoważnikami zdań).
12.	[...] <i>kiedy duch przeszłych świąt przypomina Scrooge’owi jego własne dzieciństwo, pokazuje mu dzieciństwo Dickensa.</i>	0–1	Za przytoczenie właściwego fragmentu (dopuszczalne przytoczenie całego zdania lub krótszego, ale jednoznacznego fragmentu) – 1 p.
13.	Np. 1) Uważał, że ludzi biednych należy umieszczać w więzieniach, przytułkach, domach poprawczych lub domach pracy. 2) Biedacy powinni umierać, by zmniejszyć liczebność ludności.	0–2	Za sformułowanie każdego z poglądów zgodnie z treścią lektury– 1 p. Za zapisanie 2 poglądów zgodnych z treścią lektury – 2 p.
14.	Postać pierwszoplanowa: Ebenezer Scrooge. Postaci drugoplanowe: duch tegorocznego Bożego Narodzenia, duch Marleya, Fred. Postaci epizodyczne: Dick Wilkins, Fezziwig.	0–2	Za prawidłowe przyporządkowanie 6 postaci – 2 p. Za przyporządkowanie 5 postaci – 1 p. Za przyporządkowanie 4 i mniej postaci – 0 p.
15.	1) Bob Cratchit 2) Fanny (Fan) 3) Tim Cratchit	0–1	Za 3 prawidłowe odpowiedzi – 1 p. Za 2 i mniej prawidłowych odpowiedzi – 0 p.
16.	Nie zdarzyło się, aby ktoś z przyjaznym uśmiechem zatrzymał go na ulicy i powiedział: „Kochany Scrooge, jak się masz? Kiedy mnie odwiedzisz?”. Żebracy nie prosili go o jałmużnę, dzieci nie pytały o godzinę, żadna kobieta ani mężczyzna nie pytali Scrooge’a o drogę. Nawet psy ślepców musiały go znać, bo gdy nadchodził, wciągały swych właścicieli	0–2	Za prawidłowe uzupełnienie wyrazów z trudnościami ortograficznymi – 1 p. (dopuszczalny 1 błąd) Za prawidłowe uzupełnienie znaków interpunkcyjnych – 1 p. (dopuszczalny 1 błąd) Uwaga! Wyraz „Żebracy” musi być zapisany wielką literą.. Zapis małą literą jest błędny mimo właściwej litery „ż”.

	<p>do domów lub na podwórka, a potem machały ogonami, jakby chcąc powiedzieć: „Brak oka jest lepszy od złego oka, mój niewidomy panie!”.</p> <p>Dopuszczalny także zapis: Nie zdarzyło się, aby ktoś z przyjaznym uśmiechem zatrzymał go na ulicy i powiedział: – Kochany Scrooge, jak się masz? Kiedy mnie odwiedzisz? Żebracy nie prosili go o jałmużnę, dzieci nie pytały o godzinę, żadna kobieta ani mężczyzna nie pytali Scrooge’a o drogę. Nawet psy ślepców musiały go znać, bo gdy nadchodził, wciągały swych właścicieli do domów lub na podwórka, a potem machały ogonami, jakby chcąc powiedzieć: – Brak oka jest lepszy od złego oka, mój niewidomy panie!</p>		
17.	<p>1) Ziąb wewnętrzny. 2) Mroźny szron. 3) Lodowata temperatura.</p>	0–1	Za wypisanie trzech określeń– 1 p.
18.	A	0–1	Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi – 1 p.
19.	<p>Np. 1) Scrooge zmienił się pod wpływem duchów ukazujących mu jego złe czyny. 2) Przybycie duchów uświadomiło bohaterowi jego nikczemne postępowanie. 3) Obrazy bezwzględności Scrooge’a ukazane przez duchy spowodowały przemianę bohatera.</p>	0–2	<p>Za odpowiedź zgodną z treścią lektury– 1 p. Za nadanie wypowiedzi formy zdania pojedynczego poprawnego językowo – 1 p.</p>
20.	Np. odpowiedzialność, odwaga, zdecydowanie, lojalność...	0–1	<p>Za wskazanie 3 rzeczownikowych określeń cech Odyseusza – 1 p. Za wskazanie 2 i mniej określeń – 0 p.</p> <p>Za poprawne uznaje się te określenia cech, o których można wnioskować na podstawie wskazanego fragmentu.</p>
21.	D	0–1	Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi – 1 p.
22.	A	0–1	Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi – 1 p.
23.	przy stole, w milczeniu	0–1	<p>Za wskazanie dwóch okoliczników –1 p. Za wskazanie 1–0 okoliczników lub błędną odpowiedź – 0 p.</p>

24.	działać na własną rękę, postępować samodzielnie, kierować się własnymi zasadami	0–1	Za wyjaśnienie frazeologizmu zgodnie z jego sensem przenośnym – 1 p. Za niepoprawne uznanie się dosłowne przytoczenie związku frazeologicznego.
25.	1) P 2) F 3) P 4) P 5) F	0–2	Za dokonanie 5 prawidłowych wyborów – 2 p. Za dokonanie 4 prawidłowych wyborów – 1 p. Za dokonanie 3 lub mniej prawidłowych wyborów – 0 p.
26.	Np. Ruszać poza horyzonty! Przekraczaj horyzonty!	0–1	Za przekształcenie równoważnika zdania w poprawne zdanie pojedyncze rozkazujące będące przesłaniem autora wywiadu – 1 p.
27.	(1) Część mowy – przysłówek. (2) Część mowy – rzeczownik.	0–2	Za nazwanie obydwu części mowy – 2 p. Za nazwanie jednej części mowy – 1 p.
28.	C	0–1	Za wskazanie prawidłowej odpowiedzi –1p.
29.	List z elementami opowiadania i opisu, z zachowaniem wyznaczników gatunkowych listu.	0–9	<p>I Realizacja tematu:</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiadanie o jednym z wydarzeń – 1 p.: <ul style="list-style-type: none"> obecność elementów świata przedstawionego (czas, miejsce, postaci, sytuacje...) zachowanie chronologicznego porządku, dynamizowanie akcji poprzez zastosowanie osobowych form czasownika, przysłówków... <p>Punkt przydziela się, gdy wszystkie wskazane wyżej elementy są w pracy zachowane.</p> <ul style="list-style-type: none"> obecność opisu postaci – 1 p.: <ul style="list-style-type: none"> nazwanie charakterystycznych cech postaci, przywołanie przykładów postępowania bohatera ilustrujących wskazane cechy, wyrażenie stosunku do postaci. <p>Punkt przydziela się, gdy wszystkie wskazane wyżej elementy są w pracy zachowane</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiadanie z włączonym opisem stanowi spójną, zamkniętą całość – 1p. <p>II Forma wypowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> obecność istotnych cech listu – 1 p : <ul style="list-style-type: none"> wskazanie miejsca tymczasowego pobytu, nagłówki, podpis, zwroty do adresatki. <p>Punkt przydziela się, gdy wszystkie wskazane wyżej elementy są w pracy zachowane.</p> <p>III Kompozycja :</p> <ul style="list-style-type: none"> trójdzielność wypowiedzi – 1p.: <ul style="list-style-type: none"> wstęp: nawiązanie kontaktu, określenie celu pisania listu, rozwińcie: opowiadanie o wydarzeniu i opis postaci, zakończenie: formuła pożegnalna.

		<p>Punkt przydziela się, gdy wszystkie wskazane wyżej elementy są w pracy zachowane.</p> <p>IV Język:</p> <ul style="list-style-type: none"> • barwność stylu, bogate słownictwo – 1 p. • przestrzeganie poprawności językowej (składniowej, stylistycznej, leksykalnej, fleksyjnej – dopuszczalne dwa błędy) – 1 p. <p>V Ortografia i interpunkcja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie poprawności ortograficznej (dopuszczalny jeden błąd) – 1 p. • przestrzeganie poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne trzy błędy) – 1 p. <p>Uwaga! Uczeń nie otrzymuje w ogóle punktów za pracę, jeśli jest ona niezgodna z tematem. W razie występowania błędów rzeczowych (niezgodność z treścią lektury), uczeń nie uzyskuje punktów za kryterium I (Realizacja tematu).</p> <p>Wszystkie pomyłki będące naruszeniem zasad ortografii i interpunkcji są traktowane jako błędy. Nie stosuje się klasyfikacji błędów ortograficznych na błędy pierwszego i drugiego stopnia.</p> <p>W przypadku gdy praca ucznia jest krótsza niż 20 linijek, do oceny stosuje się tylko kryteria I i II.</p>
--	--	--